

ONZE ANNA

Buren 1551

*Een les over de vriendschap tussen gravin Anna en Kaatje de molenaarsdochter,
en de bruiloft van Anna van Egmond en prins Willem van Oranje.*

LEERDOELEN

Leerlingen ontdekken de verschillen tussen het leven van een gravin en een molenaarsdochter. Ze benoemen verschillen in kleding, werk en woonplek en begrijpen dat mensen vroeger een andere plek in de samenleving hadden. (Kerdoelen: 50, 51, 53, 56)

Leerlingen verkennen hun omgeving en vergroten hun woordenschat via lied, route en spel. Ze lopen (of verbeelden) de route van de bruiloftstoet, zingen hierover, gebruiken nieuwe woorden en doen mee aan een rollenspel. (Kerdoelen: 12, 52, 53)

OPZET VAN DE LES

Er zijn verschillende onderdelen die je kunt selecteren om aandacht te besteden aan dit onderwerp. Welke opdracht(en) je kiest, is afhankelijk van de tijd die beschikbaar is en je eigen klas.

Opdracht zing en speel het liedje Onze Anna

Duur: 20-30 minuten

Benodigdheden

- liedje Onze Anna
  - audio downloaden op website Regionaal Archief Rivierenland
- liedtekst voor docenten
- presentatie dia 2
- eventuele attributen voor het uitspelen van de bruiloftstoet

Opdracht Molen in feeststand

Duur: 20 minuten

Benodigdheden

- refrein van Onze Anna + liedtekst
  - audio downloaden op website Regionaal Archief Rivierenland
- achtergrondinformatie molens
- presentatie dia 1 en 2
- kleurplaat van de molen

Opdracht Geheime vrienden

Duur: 20-30 minuten

Benodigdheden

- refrein Onze Anna
  - audio downloaden op website Regionaal Archief Rivierenland
- liedtekst voor docenten
- presentatie dia 2, 4 en 5
- werkbladen Anna & Kaatje

COLOFON

Deze les is ontwikkeld in opdracht van Regionaal Archief Rivierenland

Tekst lied: Linda Vogelesang

Muziek lied: Lieteke Aalbers

Illustraties: Mandy Beckers

Vormgeving en ontwikkeling: Pralaplu Producties

OPDRACHT

ZING EN SPEEL HET LIEDJE ONZE ANNA

Benodigdheden:

- liedje Onze Anna - audio hier te downloaden
- liedtekst voor docenten
- presentatie dia 2
- eventuele attributen voor het uitspelen van de bruiloftstoet

Duur:

20 - 30 minuten

1

Beluister het refrein van *Onze Anna* en gebruik **dia 2**

Oefen samen het refrein

Kunnen de meeste kinderen het refrein uit volle borst meezingen?

Ga dan verder met de coupletten.

2

Luister eerst naar de coupletten en bespreek deze met de klas.

Langs welke onderdelen loopt de route, kent iedereen alle woorden?

Met extra aandacht voor deze woorden:

- Kasteel
- Plantsoen
- Brug
- (Buitenhuizer)poort
- Standbeeld
- Boom
- Kerk

3

Maak de route na in de klas.

Op welke plek komt het kasteel, hoe ziet dat eruit? Waar is het einde van de route, waar is de kerk? Hoe kan iemand een brug of een boom nadoen?

4

Verdeel de rollen over de klas:

- 2 leerlingen zijn Willem en Anna
- 1 leerling is de brug
- 2 leerlingen zijn samen de poort
- 2 leerlingen vormen samen een standbeeld
- 1 leerling is de boom
- 2 leerlingen maken de deuren van de kerk open (als het bruidspaar aankomt)
- de overige leerlingen vormen 2 groepen:
  - de burgers die stilstaan langs de route en zwaaien naar het bruidspaar
  - de graven en gravinnen die meelopen in de bruidsstoet

Luister goed naar het liedje, de bruidsstoet loopt synchroon met de tekst langs de route.

OPDRACHT

MOLEN IN FEESTSTAND

Benodigdheden:

- refrein van Onze Anna + liedtekst
- presentatie dia 2 en 3
- kleurplaat van de molen + kleurpotloden
- eventueel extra knutselmaterialen

Duur:

20 minuten

1

Beluister het refrein van *Onze Anna* en gebruik **dia 2**.

Bespreek de tekst. Welke woorden kennen de leerlingen al?

Vertel over het Wilhelmus en prins Willem van Oranje, zie het blokje hieronder

Het Wilhelmus is het volkslied van Nederland en het gaat over **prins Willem van Oranje**.

Een volkslied is een speciaal lied dat bij een land hoort. Het wordt vaak gezongen bij belangrijke momenten, zoals sportwedstrijden of feesten, en laat zien dat mensen trots zijn op hun land.

Willem van Oranje was een belangrijke man die bijna 500 jaar geleden leefde, in de 16e eeuw, en hij wilde dat Nederland vrij was. Nederland was in zijn tijd onderdeel van Spanje. Willem kwam in opstand tegen de Spaanse koning en er ontstond een oorlog die 80 jaar duurde: de Tachtigjarige oorlog. Willem leidde het leger dat Nederland uiteindelijk heeft bevrijd. Vanaf toen heette het land de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden.

2

Praat met de leerlingen over molens en vertel dat vroeger de stand van de wieken werd gebruikt om een boodschap door te geven.

Welke boodschap geeft de molen in het liedje door? Het is feest!

Kijk naar **dia 3**. Hier zie je dat de wieken ook andere boodschappen door konden geven.

Weetje: niet in alle delen van het Nederland betekenen de wiekenstanden hetzelfde.

Kennen de leerlingen nog andere manieren van boodschappen overbrengen?

Post, Whatsapp, rooksignalen, geluid, bellen, posters, etc.

3

Zing het liedje nogmaals met de klas.

4

Versier een molen, zoals deze eruit zou zien op een feestdag.

Klassikaal: print de kleurplaat van de molen op A3 (of groter)

en laat iedere leerling een driehoek knutselen als vlaggetje.

Versier de molen door alle vlaggetjes op de molen de plakken.

Individueel: print de kleurplaat van de molen op A4 of A5.

Laat de leerlingen zelf hun molen versieren door deze in te kleuren en van vlaggetjes te voorzien.

Benodigdheden:

- refrein *Onze Anna* + liedtekst op dia 2
- liedtekst voor docenten
- presentatie dia 4 en 5
- werkbladen Anna & Kaatje

Duur:

20-30 minuten

1

Beluister het refrein van *Onze Anna* en gebruik **dia 2** van de presentatie. Bespreek de tekst. Welke woorden kennen de leerlingen al? Leg de link met het Wilhelmus en prins Willem van Oranje, zie het kader hieronder.

Het Wilhelmus is het volkslied van Nederland en het gaat over **prins Willem van Oranje**.

Een volkslied is een speciaal lied dat bij een land hoort. Het wordt vaak gezongen bij belangrijke momenten, zoals sportwedstrijden of feesten, en laat zien dat mensen trots zijn op hun land.

Willem van Oranje was een belangrijke man die bijna 500 jaar geleden leefde, in de 16e eeuw, en hij wilde dat Nederland vrij was. Nederland was in zijn tijd onderdeel van Spanje. Willem kwam in opstand tegen de Spaanse koning en er ontstond een oorlog die 80 jaar duurde: de Tachtigjarige oorlog. Willem leidde het leger dat Nederland uiteindelijk heeft bevrijd. Vanaf toen heette het land de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden.

2

Bespreek met elkaar de verschillen tussen een molenaarsdochter en een gravin. Gebruik hiervoor **dia 4 en 5** en onderstaand schema. Laat de volgende vragen aan bod komen:

- Welke kleding zou jij fijner vinden om buiten mee te spelen?
- Wie denk je dat langer doet over aankleden: de molenaarsdochter of de gravin?
- Mochten een molenaarsdochter en een gravin bevriend zijn? Waarom wel of niet?

Molenaarsdochter in 1551

- Ze droeg een eenvoudige jurk van wol of linnen, vaak bruin of grijs.
- Over haar jurk had ze een schort aan, zodat haar jurk niet vies werd.
- Aan haar voeten droeg ze houten klompen of leren schoenen.
- Op haar hoofd had ze een mutsje om het haar netjes te houden.
- Haar kleding moest vooral handig zijn om in te werken.

Gravin in 1551

- Ze droeg een mooie jurk van dure stoffen, zoals zijde of fluweel.
- De jurk had een strak lijfje en een brede rok die veel stof had.
- Vaak zaten er versieringen op, zoals gouden draad of borduursels.
- Aan haar voeten had ze leren of fluwelen schoenen met soms een kleine hak.
- Op haar hoofd droeg ze een mooie hoed of een kap met sluier.
- Haar kleding moest vooral laten zien hoe rijk en belangrijk ze was.

3

Laat de leerlingen in duo's een Kaatje en een Anna tekenen. Laat ze rekening houden met de verschillen die net besproken zijn.

Variatie: Laat de leerlingen een hedendaagse versie van Anna & Kaatje tekenen. Wat zijn de verschillen dan?